

زنان و سلامت خانواده

تالیف: کیمیا درخشان

انتشارات خط آخر

۱۴۰۰

سرشناسه	:
عنوان و نام پدیدآور	:
مشخصات نشر	:تهران: خط آخر، ۱۴۰.
مشخصات ظاهری	:
شابک	:۹۷۸-۶۲۲-۷۹۱۵-۶۵-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	:
موضوع	:
شناسه افزوده	:
رده بندی کنگره	:
رده بندی دیویی	:
شماره کتابشناسی ملی	:
وضعیت رکورد	:

انتشارات خط آخر

تهران - خیابان سیلان شمالی - خیابان داود آبادی

شماره تماس: ۰۹۰۱۰۳۵۶۱۰۵

وب سایت: www.ketab30.ir

ایمیل: khate.akhar.book@gmail.com

انتشارات خط آخر

زنان و سلامت خانواده

کیمیا درخشان

خط آخر

رضا کاوه

رضا کاوه

اول، ۱۴۰۰

۱۰۰۰ نسخه

۳۵۰۰۰ تومان

نام کتاب

مؤلف

ناشر

صفحه آرایه

طراح جلد

نوبت چاپ

تیراژ

قیمت

ISBN: 978-622-7915-65-5

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ مؤلف است.

فهرست مطالب

۷.....	پیشگفتار
۱۱.....	مفهوم زن
۱۳.....	خانواده سالم
۱۴.....	معنای فاطمه
۱۸.....	ویژگی های زنان برای تحکیم خانواده چیست ؟
۱۹.....	همسرداری باتوجه به سیره حضرت فاطمه (س)
۲۱.....	زهد و ساده زیستی باتوجه به سیره حضرت فاطمه (س)
۳۷.....	نگاه عادلانه
۴۱.....	داشتن صمیمت نه به دخالت!!!!
۴۴.....	فرمایشات مقام معظم رهبری
۴۵.....	خانواده سالم جامعه سالم
۴۶.....	جامعه ی بی خانواده خاستگاه مشکلات روانی
۴۷.....	نسلهای بی حفاظ
۴۹.....	مختصات خانواده ی خوب
۵۰.....	خانواده سالم انتقال فرهنگ
۵۳.....	خانواده در جوامع اسلامی

۵۴.....	خانواده ایرانی الگوی جهانی
۵۸.....	مسئولیت متقابل هردو به هم
۵۹.....	عقل در سرشت همه انسان ها
۵۹.....	زنان ستوده شده در قرآن
۶۰.....	ارزش زن در قبل از اسلام
۶۲.....	بانوان نمونه در صدر اسلام
۶۷.....	کلام آخر
۷۱.....	منابع

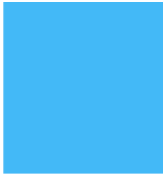
پیشگفتار

خانواده ساحل امنی است برای امواج هولناک و بحرانی و محل آرامش همسران و فرزندان برای دستیابی به سلامت .

خانواده از بدو وجود تا به این لحظه در بین تمامی جوامع بشری به عنوان نهاد اصلی جلوه داده شده است و منشاء فرهنگ ها و تمدن های تاریخ است حال زن با داشتن ویژگی های اعلا و درست میتواند روحی بزرگ به این نهاد مقدس ببخشد چرا که زن که در صدر این بنا قرار دارد اگر متزلزل شود تمام بنا فرو می پاشد اسلام به عنوان مکتبی انسان ساز بیشترین توجه را به تکریم و تعالی خانواده دارد و هدف از تشکیل خانواده را تامین نیاز های مادی دینی عاطفی و معنوی انسان از جمله سکون و آرامش برشمرده است تا جایی که از امیرالمومنین (ع) نقل گشته که هر بار به فاطمه نگاه میکردم و او

هم به من نگاه میکرد آرامش میگرفتم زن باید بتواند آرامش دهنده باشد و این امر با الگو پذیری از حضرت فاطمه امکان پذیر است تا بتواند هم مدیر باشد هم مادر هم آرامش دهنده باشد هم قدرت دهنده و هم پشتیبان و همراه و از همه مهمتر ایمان و تقوا و دهد و سادگی اش را در درجات بالایی در خود تقویت بنماید تا سلامت خانواده حفظ و دوام یابد با توجه به آمارهای روز افزون طلاق انتظار می رود تا والدین رفتار و اخلاق متناسب و با محبت داشته باشند تا خانواده محل آرامشی برای فرزندانمان و یادگیری صفات پسندیده شود تا در آینده خانواده ای با داشتن صفاتی چون ایمان و تقوای والا و توان ابراز در عشق و علاقه و قناعت در امور اقتصادی و دوری از تجمل گرایی ساخته چرا که خانواده ناسالم و متزلزل جامعه ای متزلزل را هم پدید آورده و از سوی دیگر پیچیدگی های روز افزون زندگی اجتماعی مشکلات اقتصادی و واگذاری بسیاری از کارکرد های خانواده بر عهده جامعه موجب شده اعضای خانواده بخصوص مردان ساعات بیشتری را به کار کردن مشغول باشد و در نتیجه فشار روحی افزایش یافته و اینجاست که زنان باید این آرامش را با تشکر و قناعت و درک شرایط و با توجه به تلاش های مضاعف همسران خود به آنها برگردانند و شکوفه امید را در دل همسران خود بشکفند .

زن دارای جایگاه والا و ارزشمندی در جامعه و خانواده است او در تمام مزایای زندگی سهیم است چه به عنوان همسر و چه به عنوان مادرهمچنین نهاد مقدس خانواده رکن بنیادین اجتماع بشری و کانون فرهنگهای گوناگون و ارزشمند است اولین شرط داشتن جامعه های سالم و پویا سلامت و پایداری خانواده است از سوی دیگر نیاز به الگو از نیازهای طبیعی بشر است و انسان را و میدارد تا با در نظر داشتن الگوی مورد نظر تلاشی هدف دار و آگاهانه برای رسیدن به ویژگی های رفتاری و اخلاقی الگو در پیش گیرد از جمله راهکار های داشتن ویژگی مناسب برای ایجاد خانواده سالم این بوده است که زنان از جنس خود هم الگویی داشته باشند تا از نظر پذیرش الگو و رسم و سیره ی اخلاقی و خانوادگی به او اقتدا کنند.

مفهوم زن

زن در معنای لغوی : زن (ز) (ا) نقیض مرد باشد(برهان) مطلق فردی از افراد اناث خواه منکوهه باشد و خواه غیر منکوهه (آندراج) مادینه ی انسان بشر ماده . امراءه . مقابل مرد . مقابل رجل . (فرهنگ فارس معین) انسان و ماده ای از نوع بشر و نساء و خاتون و بانو . ج زنان . (ناظم الاطباء) . مادینه از آدمی . با ژینای یونانی از یک اصل است .

زن در اصطلاح یک انسان بلغ ماده است . دختری که دوران بلوغ و نوجوانی خود را تمام کرده است (پس از هجده سالگی) را زن گویند . وازه دختر برای انسان نابالغ ماده و فرزند ماده و گاهی در زبان عامیانه برای زنان جوان بکار برده میشود .

در فارسی واژه های بانو خانم و در قدیم (خاتون) برای اشاره محترمانه به زن کاربرد دارند و همچنین واژه زن یک نام همگانی برای اشاره به انسان ماده است مانند (حقوق زنان) بطور معمول یک زن توانایی بارداری و زایش دارد به زن دارای فرزند مادر میگویند. زنان معنا های زیادی را در خود ذخیره دارند .

نام زن که می شنویم همگی کلماتی چون از خود گذشتگی مهربانی و لطافت را در ذهن هایمان تداعی میکنیم این معنا ها مبدا خط و خشی پیدا کنند. زن سمبل محبت و آرامش و ایثار است چرا!! چون عاشقانه برای همسر و فرزندان خود وقت میگذارد و همه آنچه در توان دارد به میدان آورده تا حق خود را درست ادا کند. زن دارای درایتی باید باشد تا هم دلداری همسر خود باشد هم دوست و همراهی امین حال زن دو شانه دارد یکی برای سر گذاشتن فرزند و دیگری برای همسرش درست است که زن به مرد تکیه دارد اما این فقط ظاهر ساختمان است در باطن تمام اعضای ساختمان به یک رکن اساسی تکیه می کنند و او زن خانواده است در روایات زیادی به گوشمان رسیده است که مادر عالمیان خانم فاطمه الزهرا چقدر برای همسرشان حضرت علی (ع) تکیه گاه استوار و محکمی بودند و جان فشانی ها که برای ایشان کردند و هیچ گاه نگذاشتند که لحظه احساس نارضایتی در خانواده از ایشان پیش آید مادر

گرامیمان دارای چنان درکی بودند که هرگز راضی به مشقت امام علی نبودند و چیزی جز توان ایشان درخواست نمیکردند هرچند که نیازی ضروری هم بود. اسوه ایثارهای بزرگ محبت‌های بی ادعا را باید در زندگی زیبای حضرت فاطمه جست و جو کنیم تا شاید گوشه‌ای از اعمال ایشان را ما هم بتوانیم در خود بسازیم و همیشه مشعل گرم خانواده را روشن نگاه داریم و به وظایف زیبای زنانگی روح دهیم و با عشق برای خانواده در تلاش باشیم.

خانواده سالم

خانواده از نظر لغوی یعنی خاندان یا اهل خانه و اهل بیت

خانواده در اصطلاح نهادی است که بر پایه ازدواج مرد و زن شکل گرفته و با تولید مثل توسعه می‌یابد این نهاد اساس زندگی شخصیت انسان و مهم‌ترین عامل تکامل جامعه بشری است و از این رو اسلام که برنامه‌ی تکامل انسان است برای تاسیس و تحکیم این نهاد سرنوشت‌ساز و پیشگیری از فروپاشی آن رهنمودهای بسیار مهمی ارائه کرده است.^۱

خانواده مهم‌ترین محلی است که استحکام روانی و تعاملات و هیجانات و اعتماد به نفس هر فرد در آن شکل گرفته. هر فرد

۱ محمد محمدی ری شهری . تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث . عربی فارسی مترجم حمیدرضا شیخی . قم دارالحدیث ۱۳۷۸-ص ۱۱

آمیخته شده از ویژگی هایبست که خانواده او را پدید آورده است حال همگی در پی ساخت خانواده ای سالم و سلامت هستیم اما آیا میتوان خود را در پرانتز قرار داد اما فرزندان طبق دستور العمل خاص مطابق با تفکر ما زندگی کنند!! آیا میتوان توقعاتی را که از همسر در امور اقتصادی و انطباطی و زناشویی داشت که خود به آنها پایبند نیستیم! جواب خیر است... در خانواده فرزندان از بدو تولد در دامن پدر مادر و دیگر اعضای خانواده نمو پیدا کرده و اگر دقت داشته باشیم فرزندان ما یک لوح ساده و بی خط و خش هستند و ما به آنها دست خط میدهمیم تا فردی ایده آل شوند اما این ایده آل ها فقط به صورت فرمایشی و آموزشی نخواهد بود بلکه آنان با نگاه رفتارها و حالات ما را در ذهن خود ذخیره و تقلید خواهند کرد پس هرچقد این عملکردها صحیح باشد فرزندان ما صحیح تربیت خواهند شد و پناهگاه امن آنان به خارج از خانه تبدیل نخواهد شد و همچنین برای همسرانمان دریای طوفانی نباشیم و زنان باید بتوانند ساحل آرامش را به اعضای خانواده خود هدیه دهند گاهی با یک تشکر ساده یا جمله ای محبت آمیز بذر مهربانی را بپاشیم.

معنای فاطمه

فاطمه (س) از ریشه فطم به معنای کنده شدن و جداشدن میاید و حالا دلیل نام گذاری دختر پیامبر به این نام روایات بسیاری

است مثلاً یونس بن ظنیان روایت مینماید که امام صادق از من پرسید: آیا میدانی که تفسیر فاطمه چیست؟ گفتم مولای من خودتان تفسیرش را بفرمایید ایشان فرمودند: فاطمه از هرگونه بدی و زشتی جدا شده بود (فطمت من الشر) و اگر مولا علی (ع) با او ازدواج نمی نمود از ابتدای خلقت هیچ شخص همتراز و صلاحیتداری برای ازدواج با او پیدا نمیشد.^۱

حضرت فاطمه (س) بی شک یکی از اسوه های پر نور و والا برای تمام عالم است چرا که ایشان با وجود این مرتبه که دختر پیامبر اسلام بودند اما به قناعت و زهد و سادگی و عفت و پاکدامنی زبان زد بوده و یا حتی گاهی گرسنگی و لباس های پاره ای که بر تن مبارک ایشان دیده شده پیامبر برای ایشان اشک می ریخته و این نشان از ایمان و درک والای حضرت بوده که لباس و غذا و متعلقات دیگر دنیا برای ایشان ملاک نبوده و همین ویژگی هاست که از حضرت فاطمه شخصیت بزرگی برای تمام عالم ساخته است.

نام فاطمه که می آید همه اشکشان در می آید مادر همه دل شکستگان است . فاطمه دختر پیامبر اکرم مادر امام حسن و حسین سید الشهداء همسر امام علی (ع) عاشقانه برای خانواده خود

۱ حرعاملی-محمد بن الحسن . وسائل الشیعه . ج ۲۱ ص ۳۸۸-۳۸۹ روایت ۲۷۳۷۴
موسسه آل البیت . قم . ۱۴۰۹ هـ . ق . مجلسی . محمدباقر . بحارالانوار ج ۴۳ ص ۱۰ باب

۲ . روایت ۱

ایثارگری میکردند تا آنجا که پنج سال از عمر خود را مادر داشتند و مابقی را برای پدر خود مادری کردند و پیامبر لقب ام ابیها به ایشان داد خانم فاطمه زهرا دلسوزانه برای خانواده خود در تلاش و حمایت از آنها بودند ایشان با بدن نحیفی که داشتند جلوی دری که دشمنان امام علی (ع) ایستاده بودند مقاومت و حمایت میکردند تا از امام خود حفاظت کنند و در این راه فرزند در شکم خود را از دست دادند و متحمل آسیب های جدی و زخم هایی شدند اما لحظه ای کم نیاوردند و تا جایی که تاب داشتند مقاومت کردند ایشان درد و رنج زیادی را متحمل شدند یکی از این درد های بزرگ خبر سر بریده فرزند خود امام حسین (ع) بود کفایت لحظه ای با خود اندیشه کنیم که چقدر غم از دست دادن اولاد سخت و جان سوز است که مرگ جگرگوشه ات را ببینی اما دارای چنان معرفت و سعه صدری بودند که تنها به راضی بودن از عمل خدای خود اکتفا نموده و کلمه ای نشان از نارضایتی به زبان نیامدند و هرگز در امور همسرداری و کمبود برخی نیازها در خانه حضرت علی اظهار ناراحتی نکردند و حتی با پدر خود هم برخی کمبودها را در میان نگذاشته اند. روایت داریم که ایشان گرسنگی میکشیدند اما چون نمی خواستند همسر خود را به مشقت بیندازند کلامی برای رفع گرسنگی نمی فرمودند و هرگز حاضر به افتادگی سر شرمندگی همسر خود نبودند. جایگاه حضرت فاطمه نزد همگان هویداست

ایشان برای فرد نابینا هم حجاب می گرفتند تا جایی که میتوانستند از منزل خارج نمی شدند با وجود علاقه بسیار به امیرالمومنین باز هم عشق به پروردگار را والاتر دانسته و هرگز این موضوع را فراموش نمیکردند و هیچ گاه لحظه ای غروری در ایشان بخاطر دختر پیامبر بودن متوجه ایشان نشد و با وجود خاستگاران ثروتمند امام علی (ع) را شایسته همسری دانستند چرا که ایمان و تقوا برای ایشان از هر ثروتی بیشتر بود و همچنین ایشان به هیچ کدام از متعلقات دنیا دل نداده و همیشه زهد و سادگی را در زندگی خود داشتند و هیچ گاه حاضر به خشم آوردن و نارضایتی همسر خود نبودند.

سوره کوثر و آیه تطهیر و آیه مودت و آیه اطعام و احادیثی چون حدیث بعضه در شان و فضیلت فاطمه (س) نازل و نقل شده اند.

کاش قلممان تاب نوشتن فضیلت های بانوی بزرگمان حضرت فاطمه (س) را داشت اما این فضایل تاب و توان روی کاغذ آمدن را ندارد این همه ایثار این همه زهد این همه عشق به اهل بیت خود این همه سعه صدر مگر جز در فاطمه جا می گیرد!!

اگر تمام زنان عالم یا حداقل جهان اسلام اسوه ای چون حضرت فاطمه را برای خودمان قائل شویم قطعاً همسرانی همراه و مادرانی آسمانی خواهیم داشت و این لازمه زندگی است که الگویی برای

رفتار و عمل خود داشته باشیم حال این الگو چه کسی جز خانم فاطمه میتواند باشد.

الحق که ایشان برترین زن در دو عالم هستند.

ویژگی های زنان برای تحکیم خانواده چیست ؟

تعادل عاطفی و روانی خانواده

زن در تعادل عاطفی و روانی خانواده نقش بسیار مهمی را ایفا میکند زیرا که مقتضیات محیطی و فطری او با شرایط سازگار است او از هوش عاطفی و کلامی قوی برخوردار است و در مردان این نوع هوش کمتر دیده شده . اگر زنان از هوش خود به جا و درمسیر صحیح استفاده کنند میتوانند آرامش را به خانواده هدیه کنند به عنوان مثال یکی از راه های ایجاد تعادل روانی و عاطفی در خانواده توسط زن این است که تا حد امکان در خارج از خانه به کار کردن مشغول نشوند چرا که روح آنها خسته شده و اگر چنین شود روح تمام خانه خسته و درهم میشود زن در خانه کارهای بسیاری از نظر روحی به دوش کشیده و کار در خارج هم متحمل فشار زیادی است که سختی را دو چندان میکند و این نظریه بخاطر داشتن آرامش بیشتر زن و تعادل وضعیت روحی اوست تا بتواند با حوصله و توان بیشتری به پرورش فرزندان خود و انجام کارهای خانه و محبت به

اعضای خانواده و ایجاد آرامش بپردازد و این تعادل روانی را ایجاد کند.

همسرداری با توجه به سیره حضرت فاطمه (س)

همسرداری حضرت فاطمه (س) بهترین الگو برای زنان مسلمان است. شیوه رفتاری با همسر برای یک زن آنقدر مهم است که حضرت علی (ع) می فرماید جهاد زن خوب شوهرداری کردن است.

فاطمه (س) با آن همه فضیلت همسری نیکو و مطیع برای امیرمومنان بود روایت است هنگامی که علی (ع) به فاطمه (س) مینگریست غم و اندوهش برطرف میشد. فاطمه (س) هیچ گاه اموری را که احتمال می داد علی (ع) قادر به تدارک آنها نباشد از او طلب نمی کرد تا آنجا که علی (ع) در رابطه با فاطمه (س) نقل شده: بخدا سوگند که او را به خشم نیاوردم و تا هنگامی که زنده بود او را وادار به کاری که خوشش نیاید نکردم و او نیز مرا به خشم نیاورد و نافرمانی هم نکرد.

محورهای اصلی تبعل یک زن در ۳ محور ذیل متمرکز است:

۱. در رفتار و گفتار با شوهرش صادق باشد و دروغ نگوید

۲. در برخورد‌های خود در مورد مال و عفت و ناموس خیانت نکرده و وفادار بماند و صداقت و وفاداری خود را در اموال و عفت نشان دهد.

۳. با مخالفت و ناسازگاری زندگی را برای خود و شوهرش تلخ نکند اگر هر دو طرف این روایت باهم مقایسه شود در میابیم که کسی که میتواند دروغ نگوید خیانت و مخالفت نکند که دانش به خدا دارد و دانش به خدا همان معرفت به احکام و دین الهی است. در مرحله بالاتر نسبت به خدا و دین خدا شناخت دارد چنین شخصیتی از نظر تقوا و کنترل رفتار از عدالت خدا و از برخورد عادلانه او خوف دارد.

حضرت علی (ع) میفرماید: (معاذ الله) به خدا پناه می برم همسرم تو بالاتر از این سخنان هستی تو به وظایف الهی داناتر و نیکوکارتر و متقی تر و کریم تر هستی و ترس تو از خدا شدیدتر از آن است که درگیر این گونه بحران های شخصیتی شوی. فقال (ع): (معاذ الله انت اعلم و ابر و اتقی و اکرم و اشد خوفا من الله ان بخک بمخالفتی)^۱

۱ بیت الحزان ص ۱۴۸ مرحوم محدث قمی . کلمات قصار شماره ۱۳۶ . (جهاد المرآه حسن التبعل)

زهد و ساده زیستی باتوجه به سیره حضرت فاطمه (س)

ساده زیستی و پرهیز از تجمل از نکات بارز زندگی حضرت فاطمه است مهریه کم و جهیزیه کم و مختصر و اکتفا به غذای اندک و معاش کم استفاده از حداقل امکانات برای زندگی. خداوند متعال نیز در قرآن به پیامبر اکرم می فرماید: (قل ما اسئلكم علیه من اجر و ما انا من المتكلفين (ص ۸۶)) بگو من از شما پاداش نمیطلبم و من از متکلفان نیستم همچنین آن حضرت میفرماید (نحن معاشر الانبياء و الاوليا براء من التكلف).^۱

روشن است که منظور از تکلف در این آیه و روایت تکلف ناپسند است.^۲ بنابراین شخص ساده زیست خودش را به دلیل به دست آوردن و یا از دست دادن دنیا به تکلف نمی اندازد .

حضرت علی (ع) می فرماید : تخففوا تلحقوا.^۳ یعنی زندگی ساده داشته باشید و سبک بار باشید که به راحتی به مقصد برسید دومین گستره ساده زیستی کم خرج بودن است.

كان رسول الله خفيف المومنه.^۴

۱ (مجلسی و ۱۴۰۴ ه.ق. ج ۷۰ ص ۳۹۴)

۲ (مکارم شیرازی و دیگران ۱۳۶۲ . ج ۱۹ ص ۳۵۴).

۳ (نهج البلاغه . ۱۳۷۹ . خ ۱۶۷)

۴ (حرعاملی . ۱۳۸۵ . ج ۵ . ص ۵۴).

گستره دیگر ساده زیستی داشتن زندگی بدون تکلف است .
تکلف آن است که کاری را به مشقت یا تصنع انجام دهند .

امام علی (ع) : امام شما از دنیای خود به دو جامعه فرسوده و دو
قرص نان رضایت داده بدانید که شما توانایی چنین کاری را ندارید
اما با پرهیزکاری و تلاش فراوان و پاکدامنی و راستی مرا یاری
دهید.^۱

نقش سیره حضرت زهرا در تحکیم خانواده چیست ؟

۱. ایمان و تقوا

بینش توحیدی و مرتبه ی ایمان افراد در تمام زندگی آنها
متبلور می شود و هرکس به اندازه ی معرفت و بندگی اش در برابر
خدا رفتار خود را سامان می دهد.

در زندگی فاطمه (س) خدا محوری بیش از هر چیزی دیگری به
چشم می خورد و در تمام جلوه های رفتاری و گفتاری ایشان حضور
داشت تا جایی که تمام گفتار و رفتارش را با رضایت و به راحتی
خود مقدم میکرد و می فرمود: (الهم انی اسئلك بما تحب و ترضی)
این اصل مهم در زندگی حضرت در زمینه ملاک انتخاب همسر
و مهریه و جهیزیه نیز دیده شده .

فاطمه (س) در اوج علاقه ای که به همسرش داشت بازم محبت و رضایت خدا را بالاتر میدانست و در فراز هایی از مناجات ایشان آمده است که خداوندا احدی جز تو سینه ام را خنک نمی کند و نفسم را مسرور نمی نماید و هیچ کس جز تو چشم مرا روشنی نمی دهد.

فاطمه (س) عواطف مادری و محبت فرزندان را نیز زیر مجموعه ی محبت و رضایت خداوند قرار میداد وقتی پیامبر (ص) او را از حوادث جانسوز کربلا و شهادت امام حسین (ع) با خبر می کند ایشان آیه ی استرجاع را می خواند و می فرماید (یا ایت سلامت و رضیت و توکلت علی الله) پدر جان من تسلیم شدم و رضایت دادم و به خدا توکل کردم.

رفتار حضرت زهرا بسیار ستودنی است و بهترین راه پیروی از سیره ی ایشان و اهل بیت برای هرچه بالاتر بردن این فضیلت زیبا یعنی تقوا و قوت بخشیدن به ایمان است و بهتر از هر از گاهی وقتمان را صرف خواندن سیره های اهل بیت خصوصا برای بانوان سیره حضرت فاطمه کنیم تا از این اسوه آسمانی راه رویی بجوییم .

در قرآن مکررا توصیه به تقوا در شکل گیری خانواده شده است :

آیه ۱ سوره مبارکه نساء " یا ایها الناس اتقوا ربکم الذی خلقکم من نفس واحده و خلق منها زوجها و بث منهما رجلا کثیرا و نساء و اتقوا الله الذی تساءلون به والارحام..."

ای مردم از پروردگارتان که شما را از نفس واحدی آفرید و جفتش را نیز از او آفرید و از آن دو مردان و زنان بسیاری پراکنده کرد پروا دارید و از خدایی که به نام او از همدیگر درخواست میکنید پروا نمائید و زنهار از خویشاوندان مبرید که یکی از اساسی ترین عامل تحکیم خانواده است .

سوره مبارکه بقره (ولاتنکحوا المشرکات حتی یومن)

و با زنان مشرک ازدواج مکنید تا ایمان بیاورند.^۱

۲. عفت و پاکدامنی

عفت در لغت به خودداری معنا شده است خودداری از حرام و چیزی که حلال نیست و چیزی که شایسته نیست.

در اصطلاح در علم اخلاق معنای عفت به وسعت معنای لغوی نیست و بیشتر به خویشتن داری از شهوت جنسی و نیز خودنگه اری از حرام اطلاق شده است. مرحوم نراقی عفت را این گونه معنا

۱ (تفسیر نورات کوفی محمد جواد قیومی صحیفه حضرت زهرا . ص ۴۹ حسین شیخ اسلامی . مسند فاطمه الزهرا. ص ۲۲۷ . ص ۲۷۳ بحارالانوار ج ۳۷ ص ۱۰۳ . قرآن کریم . سوره نساء آیه ۱ . بقره ۲۲۱)

می کند : عفت ملکه انقیاد و رام شدن قوه شهوت در پیشگاه عقل است به گونه ای که تحت امر و نهی آن قرار گیرد یعنی آنجا که عقل مصلحت می داند.

یکی از الگوهای عفاف که مظهر عصمت و تمام کمالات انسانی است حضرت فاطمه علیها السلام دخت گرامی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم سرور زنان عالم همسر ولایت مادر امامت و الگوی امت است.

بانویی که امام حسن عسگری علیه السلام درباره ایشان فرمود:

نحن حجه الله و فاطمه حجه علينا

ما حجت خدا و فاطمه علیها السلام حجت ما می باشد.

امام زمان علیه السلام فرمود:

دختر پیامبر اسلام الگوی من است.

یکی از ابعاد شخصیت با عظمت آن حضرت بعد عفاف است که همچون ویژگی های دیگر آن حضرت از امتیازات خاصی برخوردار است.

گوشه ای از ابعاد شخصیت با عظمت حضرت فاطمه علیها السلام میتوان در موارد زیر جست و جو کرد:

۱. بهترین فضیلت زن

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم پرسید: برای زنان بهترین ارزش چیست؟ حضرت زهرا علیه السلام در پاسخ فرمود: بهترین چیز برای زن این است که مردی را نبیند و مردی هم او را نبیند.

۲. نزدیک ترین حالات به خدا

حضرت زهرا علیها السلام در پاسخ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که پرسیده بودند زن در چه حالتی به خدا نزدیک تر است؟ فرمود:

هنگامی که در خانه می ماند (و به امور خانه و زندگی می پردازد) از همه حالات به پروردگارش نزدیک تر است.

۳. پوشش از ناپینا

ناپینایی وارد خانه حضرت زهرا علیها السلام شد. در این هنگام حضرت خود را پوشاند پیامبر صلی الله و آله و سلم فرمود: چرا خود را پوشاندی در حالی که او تو را نمی بیند؟ حضرت فاطمه علیها السلام در پاسخ عرض کرد: اگر آن ناپینا مرا نمی بیند من او را می بینم و او بوی مرا استشمام می کند.

پیامبر فرمود: شهادت می دهم که تو پاره تن منی .

۴. سخنرانی از پس پرده

هنگامی که فدک را از آن حضرت گرفتند آن بانوی بزرگوار در حالی که مقنعه و روسری اش را بر سر و لباس بلندی به تن کرده بود با عده ای از زنان نزدیک خویشتن که او را در میان گرفته بودند به سوی مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم حرکت کرد. وقتی وارد مسجد شد دید جمعیت مهاجرین انصار را پر کرده و برای آن حضرت جایگاهی درست کرده بودند که مردها او را نمی دیدند.

۵. تابوت حجاب

اسماء بنت عمیس نقل میکند: روزهای آخر زندگی حضرت زهرا علیها السلام با او بودم روزی با اشاره به چگونگی حمل جنازه توسط مردم ابراز نگرانی فرمود که چرا جنازه زن را روی تخته ای میگذارند و بالای دست مردان و زنان حمل می شود به طوری که حجم بدن میت برای بینندگان آشکار شود؟ مرا بر روی چنین تابوتی نگذارید و بدنم را بپوشانید .

اسماء می فرماید: خدمت آن حضرت توضیح دادم که در سرزمین حبشه تابوتی برای حمل جنازه درست می کنند که بدن میت را کاملا می پوشاند. حضرت زهرا علیها السلام خوشحال شدند و

فرمودند: ای اسماء برای من تابوتی مثل ان درست کن تا مرا بیپوشاند خدا تورا از آتش دوزخ حفظ نماید.^۱

خداوند در یک کلام حق و وظیفه میان زن و شوهر را روشن نموده است (هن لباس لکم و انتم لباس لهن...) آنها لباس شما هستند و شما لباس آنها و هر دو زینت هم و سبب حفظ یکدیگرند.^۲ یکدیگرند.^۲

لباس از یکسو انسان را از سرما و گرما و خطر برخورد اشیاء به بدن حفظ می کند و از سوی دیگر عیوب او را می پوشاند و نیز زینتی است برای تن آدمی .

این تشبیه که درآیه فوق آمده است اشاره به همه ی این نکات است. دو همسر یکدیگر را از انحرافات حفظ میکنند عیوب یکدیگر را می پوشانند وسیله راحت و آرامش یکدیگرند و هر یک زینت دیگری محسوب می شود این تعبیر نهایت ارتباط معنوی مرد و زن و نزدیکی آنها به یکدیگر و نیز مساوات آنها را در این زمینه کاملاً روشن ساخته.

۱ (وسائل الشیعه ج ۴۳ ص ۱۲۴ . شرح نهج البلاغه . ابن حدید ج ۱۶ ص ۲۱۱ . بحار الانوار ج ۴۳ ص ۹۱ و ص ۹۲ و ص ۸۴ . غیبت . شیخ طوسی . ص ۱۷۳ . اطیب البیان ج ۱۳ ص ۲۳۵ . وسائل الشیعه ج ۲ ص ۸۷۶)

۲ (البقره ۱۸۷)

اینجاست که مرد با دیدن عفاف و حفاظت همسر خود از نامحرم به خود بالیده و خوشحال از اینکه هم همسر خود درک و معرفت بالایی دارد و هم تک گل باغچه او را تنها یک نفر حق بوییدن و لمس دارد و این غرور بزرگی برای مردانمان است بیایید کمی ساده تر به قضیه نگاه کنیم بانوان مسلمانی که حجاب و عفاف خود را دارا بوده و از نامحرم پوشیده اند آسوده خاطر و راحت و امن در جامعه حضور پیدا کرده و چه بانوان والا و علامه ای در تاریخ بشری میتوان نام برده که مسلمان و با حجاب به بالاترین درجات انسانی و اجتماعی دست یافته اند.

عفت زن و حجاب سپری آهنین در برابر گناهان و خطرات است.

۳. وفاداری اعضای خانواده

راز داری یکی از مهم ترین شروط وفاداری همسر است در صورت نبود آن میان اعضا خانواده آتش خیانت تمام اعضا را تهدید میکند.

وفاداری اعضای خانواده سبب ایجاد صمیمیت و محبت و آرامش خاطر میان اعضا خانواده می شود چرا که همسران و فرزندان رازها و خطاهای خود را با یکدیگر در میان گذاشته نه اشخاصی غیر از خانواده که ممکن است با اعتماد بی جا خطرها و زیان های بدی را موجب شوند پس باید شرایط و محیط خانه سرشار از اعتماد و صمیمیت باشد و از یکدیگر دفاع و پشتیبانی به عمل آمده و اتفاقات

و راز های یکدیگر را تا حد امکان فاش نکرده تا مبادا به جز از بین رفتن اعتماد و صمیمیت خدایی ناکرده آبروی مومنی به خطر افتاده. حضرت علی (ع) فرموده است: هیچ کس مانند حضرت فاطمه عمق و ژرفای امامت را نشناخت و هیچ فردی چون او در راه تبیین امامت و شناسایی آن و دفاع از امام خویشتن تلاش نکرد او از طریق های مختلف برای دفاع از امامان برحق سعی و کوشش کرد.

گاه با بیان خطبه ها و سخنان روشنگرانه عظمت و فضیلت مقام امامت و شخص امام علی (ع) به دفاع پرداخت تا آنجا که جان خود را به خطر انداخت چنان وفادارانہ مقابل دشمنان همسر و امام خویش ایستاد که آتش به بدنش اصابت کرد و میخ آهنی و درد و فشار در خانه ای که بر تن مبارک ایشان فرو افتاد محسن (ع) را در رحم مادر شهید در راه دفاع از امام خود کرد.^۱

در خانواده باید تمام اعضا به هم تعصب وفادارانه داشته باشند و در تنگنا یاور و پشتیبان هم باشند بی شک وقتی وفاداری بین اعضا خانواده وجود داشته باشد عشق و صمیمیت بین اعضا موج بلندتری می زند و در پی آن اطمینان خاطر دو چندان به وجود آورده و باعث پایبندی هرچه بیشتر اعضا گشته.

۱ (نهج الحیاه ص ۱۴۷)

همسران نزدیک ترین جفت های بشریت در دنیا به هم هستند چرا که آنان خود سازنده خانواده هستند و بهم از والدین و فرزندان هم قریب ترند پس باید اطمینان و اعتماد بین این دو طول موج بلندی داشته باشد و غیر از این باشد نادرست و ناپسند است زن و شوهر باید انس و الفتی صمیمانه با وفاداری و رازداری بهم داشته باشند محکم تر از هر ریسمانی به طوری که هرگز پایی نلغزد. زمانی که خطبه عقد خوانده میشود باید وفادار هم باشند تا پای جان و هر لحظه براین وفاداری گره محکم تری بزنند چرا که اگر خدایی ناکرده وفاداری و رازداری بین این دو نفر خدشه ای وارد شود اطمینان و صفای بین این دو هم آسیب دیده اعمال و صفات بین زن و شوهر کاملاً بهم پیچیده و پیوسته است پس با حذف و پارگی یکی از آنها تزلزل بین تمام اعمال و رفتار آنها پیش آمده اگر این صداقت و یابوری را حفظ کنند خواهند دید که چقدر انس و الفت آنها قوام بیشتری گرفته و افراد خارجی نمیتوانند سوزن نفاق را بزنند .

ادب و احترام زن به همسر خود اقتضای می کند که نه تنها از طرح و بزرگ جلوه دادن کمبود های خانه خودداری کند بلکه در حد امکان کاستیها را نادیده گرفته آنها را کوچک شمارد .

هنگامی که اظهار ناراحتی نتیجه ای جز رنجش شوهر ندارد زنان نباید به گفتن سخنانی که باعث سرکوفت و ناراحتی روح میشود

بیردازند چرا که فقط فضای خانه را پر از اندوه و افکار منفی کرده اند بجای اینکه خانه را با عطر دلگرمی دادن خوشبو کنند و آرامش بخش و مسکن همسران خود باشند. ایثار و محبت اقتضا میکند که خود به روشی که می داند آنها را جبران کرده و زحمت مضاعف را بر شوهر خود تحمیل نکند.

روزی فاطمه (س) به حضور پدرش رسید درحالی که آثار ضعف و گرسنگی از چهره زهرا (س) نمایان بود رسول خدا وقتی این حالت را مشاهده کرد دستپاهش را به سوی آسمان بلند نموده و گفت خدایا گرسنگی فرزندم را به سیری تبدیل کن و وضع او را سامان بده.

پیامبر اکرم (ص) بدون اینکه زهرا (س) سخنی به او بگوید از ضعف و گرسنگی او با خبر میشود که این خود یکی دیگر از نمونه های پای بندی به اساس و اسرار خانواده است حتی با وجود ظاهری که خود از همه چیز سخن میگفت کلامی به زبان نیامدند تا تأکیدی بر احوال ایشان نباشد.^۱

۴. اظهار عشق و علاقه بین زوجین

برقراری رابطه عاطفی در استحکام خانواده و حسن رابطه و سازگاری زن و شوهر دارد و از همه مهم تر اظهار و بیان علاقه است چه بسا کسانی که در قلب محبت فراوانی نسبت به همسرانشان دارند ولی توانایی ابراز ندارند .

پیامبر اکرم میفرماید: وقتی مرد به زن خود با محبت می نگرَد و زنش نیز به او با مهر می نگرَد خداوند به دیده ی رحمت به آنها نگاه میکند .

فاطمه (س) با درک صحیحی از روابط زن و شوهری علاقه خود را توأم با احترام در نظر داشت و گاهی امام را با کنیه ی ابالحسن صدا می کرد و گاه او را پسرعمو خطاب می کرد .

استفاده از القاب زیبا و مناسب باعث ایجاد محیطی پر از عشق و صمیمیت میشود چرا که همه خواستار شنیدن گویش های با احترام و زیبا و آغشته به محبت هستند خصوصا اینکه ما همیشه فراموش میکنیم که باید در درجه اول گویش مناسب و با چاشنی احترام را باهمسران خود داشته باشیم و با کلمات نیکو محبت را در دلهای یکدیگر زنده نگه داریم و باعث شادی روح و روان هم شویم و باید خاطر نشان کنیم همیشه این مسئله را که زبان و گویش با محبت و احترام اخلاق و برخورد آرام را هم در پی دارد و سرانجام

بیان مودت توام با رفتار دو اصل داشتن همسرانی با اخلاق نیکو و زندگی سرشار از عشق و محبت است.

فاطمه (س) در مقام اظهار محبت و علاقه به امام می فرمود علی جان روح من فدای روح تو و جان من سپر بلای های تو. ما همیشه این جمله معروف راشنیده ایم که گفته شده زبان خوش مار را از سوراخش بیرون میکشد و از بزرگان هم نقل گشته که با دشمن خود هم به نیکویی سخن بگویند تا شاید به صلح ختم گشت . انسان تشنه‌ی عشق و محبت است. انگیزه بسیاری از تلاش ها و زحمات سخت محبت است و وجود آن در خانواده انسان را به تلاش و فعالیت دو چندان وا میدارد. حفظ حرمت و شخصیت دیگران در گروهی احترامی است که در برخورد های ما نمایان گشته.

رعایت این مساله به ویژه از سوی کسانی که با هم دوستی و مودتی دارند باعث استحکام دوستی و گرمی روابط خواهد شد که بارز ترین مصداق آن خانواده است در واقع اخلاق نیکو همانند ساقه ایست که از پر پر شدن گلبرگ های خود جلوگیری میکند.

امام سجاد (ع) در مورد مهر ورزی به همسران چنین فرمودند : حق همسرت آن است که بدانی خداوند عز و جل فرموده : (رحماء بینهم)^۱ مهر و محبت اعضای خانواده به هم سبب جلب رضایت و

رحمت خدا می شود که بدیهی است چنین خانواده ای پایدار و سعادت‌مند است و همچنین در ادامه فرموده است که خدای عز و جل همسران شما را مایه همنشینی و سکون شما قرار داده است و اشاره به اینکه همسرانتان نعمت خداوند بر شماست کرده .

امام صادق (ع): زن در روابط خود با همسرش بی نیاز از سه ویژگی نیست :

خود را از هر پلیدی دور دارد تا آنجایی که شوهرش در حالی خوش یا ناخوش به وی اطمینان کند و تعهد اخلاقی در مقابل شوهر تا او را محزون نکند و اظهار عشق و علاقه به همسر اظهار یعنی اینکه حتما در کلام و بیان این مطلب را بگوید.

در زندگی هر غریب و آشنایی مشکلاتی وجود دارد چرا که شرایط و محیط و اقتصاد و حوادث و طرز فکر های مختلف این مشکلات را به وجود آورده و اما شاید از نگاه خارجی و ظاهری در زندگی اشخاص مذکوری در ذهن خود مشکلی بین آنها نبینید البته که نمی توان صد در صد گفت نه قطعا مشکلاتی وجود دارد و شما قادر به دیدن آن نیستید اما می توان گفت شاید مشکلات باشند اما با درایت و مدیریت صحیح و رفتار و محبت و گفتار محبت آمیز فرمان ناملايمات را در دست گرفته اند و البته که محبت کلامی و عملی در کنار یکدیگر بسیار موثر بوده و گاهی یکی جمله محبت

آمیز به همسرانمان باعث ایجاد محیطی آرامش بخش شده و به یکباره تمام مشکلات را کمرنگ و به مرور از بین برده و در عین حال یکی جمله که نه یک کلمه آکنده از لجبازی و یا خشونت تمام شیرینی خوش قلبی را خشک کرده و بذر دلخوری ها و جدایی را می پاشند .

محبت کلامی خستگی جان را بدر و شیرینی خنده های پر از مودت و دوستی را میهمان قلب خانه هایمان میکند.

حال به ویژگی های کلی خانواده سالم از منظومه فکری سید علی خامنه ای رهبر کشور پهناور ایران اسلامی و افکار صاحب اثر پرداخته میشود.

بهتر است از همین ابتدا اینگونه شروع کنیم که خانواده مطلوب پس از ذکر ویژگی های زنان باتوجه به سیره حضرت زهرا و اثر این ویژگی ها بر تحکیم خانواده باید دارای چه ویژگی هایی باشد تا بتواند در این زمانه آشوب و پر از صاحب نظر سرپا بایستد و بتواند خود را از چنگال عقاب های تیز بین نجات دهد همچنین به دیگر ویژگی های موجود در فضای کلی خانواده میپردازیم.

نگاه عادلانه

خانواده همانطور که در ابتدا بیان کردیم رکن اساسی و اولین نهاد اجتماعی بشر است که انسان از ابتدا در آن حضور دارد و از تابش نور خانواده و اعضای آن رشد و نمو پیدا خواهد کرد ایا خانواده باید سفت و خشک در تمام امور باشد؟ قطعاً جواب خیر است اما این بدان معنا نیست که پدر و مادر که دو فرمانده اصلی هستند در تمام اموری که فرزندان بدان علاقه نشان داده آنها را آزاد گذاشته تا تمام امور را تجربه کنند و خودشان درس فرا گیرند و در این جامعه با تمام خوبی و بدی هایش کنار آمده و به قول بعضی از بزرگان درنده شوند و پی همه مسائل و امور متحمل بر آنها را به تن بمانند اما این تفکر کاملاً غلط است و چنین مسئله ای امکان پذیر نیست البته امکان پذیر نیست از این جهت که اولاً تمام امور را نمیتوان خود تجربه کرد و قطعاً باید از تجارب دیگران استفاده کرد هم از اعمالشان هم از تجاربشان هم از سخنانشان چرا که آنان یکبار این راه را رفته اند و دیگر نیاز به انجام دوباره آن نیست اگر راه غلط و اشتباه باشد اما اگر راه درست و صحیحی بود تکرار مشکلی ندارد اما به فرموده رهبرمان بیایید تکراری کاری را کنار بگذاریم که البته این فرموده در تحقیقات و پژوهش های ما عنوان شده است که تکراری کاری را کنار بگذارید و کارهای و تازه را خاستار شده اند که کاملاً لازم و مفید است حال این موضوع فقط شامل فرزندان ما

نمیشود بلکه خانم و آقای که میخواهند با یکدیگر زندگی کنند هم میتوانند از هم سالان هم کیشان خود الگو برداری کنند و کمی صحیح تر به زندگی نگاه کنند که آیا با وجود چنین سختی های جامعه و اقتصاد مشکلی که گریبان گیر همه شده است لازم است که هزینه های هنگفتی را صرف یک شب پذیرایی به مناسبت ازدواج فرخنده ای که ایجاد شد کرد!! این هزینه میتواند به یک نهاد خیریه به یک خانواده بد سرپرست یا زن سرپرست اعطا شود که کاری بسیار زیبا و ستودنی است و دعا ها و لبخند های آن خانواده و یا نهاد مذکور هیچگاه از یادها نمی رود و امیدی نو را در دل زنده میکند یا میتوان به یک سفر زیارتی بسنده کرد و گام اول زندگی را با سلام به شخص بزرگی که شفاعت کننده شما در قیامت خواهد بود برداشت که البته چنین تفکراتی در دنیای امروز اندکی تیره و تار شده اند چرا که آنقدر چراغ های چشم و هم چشمی روشن شده است که نمیتوان نگاه نکرد و چشم بسته رد شد و خب هر زمانه ای تفکرات و تقلید های خاص خودش را دارد که همه اینها حتی زمانی که خیلی بیشتر از امروز عقب ماندگی های نسبتا مدرن بیشتر شود اگر از ریشه و بنیان خانواده درست پایه گذاری شده باشد نه همسران زن و نه مرد و نه همسران آنان هرگز از این جهل مدرن پیروی نخواهند کرد بلکه با دلیل و برهان متقاعد گشته نه زور و اسارت و خشکی در فضای خانواده خانواده سالم از ابتدا باید بتواند

اعتقادات دینی را خوب پایگذاری کند نه اینکه بگوید ما یکتا پرست
تشیع و اسلام پذیر هستیم و تمام بلکه باید سوالات و ابهامات
فرزندان و حتی همسر را برطرف سازد چگونه؟ با نظر به کتاب ها و
فرمایشات اصحاب و پیامبران و امامان و برهان های منطقی مثلا
نباید هرگز این این مسئله که زمین از انفجار بینگ بنگ به وجود
آمده را باور کرد چرا که کاملا غیر منطقی و دور از عقل است و
اینجا میتوان به برهان های خاص این مسئله رجوع کرد و گفت که
هر مخلوقی خالق دارد و هر معلومی علتی دارد که پاسخ اصلی
کلی این موضوع را به رجوع به کتاب های کلامی و فلسفی میتوان
به طور کامل متوجه شد که در این خارج حوصله است و به اختصار
این موضوع بسنده میکنیم و مثالی برای جواب گویی به خانواده
امان بود که نباید فقط حکم و فرمایشی جواب دهیم بلکه برای گفته
های خود سند و مدرک بیاورید به این شکل بحث و صمیمیت در
خانه بیشتر شده و اعضای خانواده به مشارکت یکدیگر پاسخ تمام
سوالات یکدیگر را می گیرند و نفاق و دوری و رنجشی هرگز پیش
نخواهد آمد چرا که آنان خود به همراه خانواده خود جواب را پیدا
کرده اند و خودشان خودشان را متقاعد کرده اند.

در خانه باید فضایی آکنده از صمیمیت باشد و با همین
صمیمیت مسئولیت پذیری را هم متوجه افراد خانه کرد چه مادر چه
پدر و چه فرزندان که البته برای شروع و اثر گذاری همیشه خود را

باید مورد آزمون قرار دهیم دقیقاً مسئله ای که در مدارس و دانشگاه ها همیشه مورد خطاب قرار می گیرد و سوال همیشگی آنها استاد شما خودتان در زمان دانشجویی و مدرسه این کار را کرده اید؟

دانش آموز و دانشجو و یا بهتر است بگویم انسان یک عملکرد بزرگ را در دنیا انجام می دهد که شاید به جرئت بگویم هنوز هیچ عملی به اندازه عمل تقلید تاثیر گذار نبوده است حتی وقتی که به کلاس زبان های خارج می رویم و شرکت میکنیم پس از ترم ها کلاس و امتحان و تلاش های مضاعف در پایان استاد به ما یک چیز در جواب چرا هنوز لوجه ام خوب نیست می گوید و آن این است که باید گویش ها را بشنوید و تقلید کنید از نحوه گویش آنها. زمانی که فرزند دلبند ما به دنیا چشم می گشوید تمام دوران کودکی و نوزادی خود را با تقلید سپری می کند چرا در نوار خام خود چیزی ندارد جز اینکه توان تقلید را دارد تا در این نوار خام ضبط کند و بعد ها از روی آن تقلید و اعمال کند.

بحث مسولیت پذیری بسیار مهم است و متأسفانه بعضی خانواده ها با ایثار های بی جا و زیاد مانع از پذیرش مسولیت فرزندان خود شده و این امر فقط در کانون خانواده اتفاق نیفتاده بلکه فرد با این روش رشد کرده و در ساختار او چیزی به اسم مسولیت پذیری وجود ندارد و در آینده در مدرسه و دانشگاه و اللخصوص زندگی

مشترک متحمل مشکلات بسیاری شده که دیگر پشیمانی دیر است و این مسئله در درجه اول مقصر اصلی والدین هستند چرا که آنان به این فرد دست خط داده اند.

داشتن صمیمیت نه به دخالت!!!!

از مشکلات شایع بین خانواده ها انکار مسئله و نداشتن صمیمیت و شرم ساری و نداشتن حریم خصوصی و عدم تصمیم گیری و بی مسولیتی است که به اختصار به برخی از آنها می پردازیم.

مشکلات این بحث متأسفانه از قد و قامت زیادی برخوردار است این مسئله در اکثر خانواده ها نمایان گشته و به دو صورت اعمال شده است یا به طور کامل افراد خانواده زندگی شخصی خود را از هم جدا ساخته اند و هر کس به زندگی خاص خود مشغول است و تنها اشتراک آنها محل و مکان بستر و استراحتگاه آنان است و یا آنقدر به یکدیگر وابسته و احساس نزدیکی میکنند که صمیمیت را با حریم خصوصی کاملاً اشتباه گرفته اند و درصد کمی از خانواده به این مسئله ارزش گذاشته و راجب آن بحث کرده اند و اجازه دادن در تمام مسائل شخصی را نداده اند و در نتیجه انسان هایی با اعتماد به نفس بیشتر و روحیه ای مستقل ترند شما اگر کمی به دور و بر خود نگاه کنید خواهید دید که افرادی که در زندگی مرز بندی

ندارند متأسفانه متحمل مشکلات زیادی از جمله عدم تصمیم‌گیری به موقع و به جا هستند چرا که فکر میکنند همیشه باید طرح مسئله کنند و ببینند بقیه چه نظری دارند این موضوع که از تجارب دیگران استفاده کنید با اینکه حریم خصوصی ندارید و توان تصمیم‌گیری پایین آمده کاملاً دو سوی جدا هستند در نتیجه عدم تصمیم‌گیری درست در لحظه از تأثیرات دخالت‌ها و نظرات بسیار افراد داخل در حریم خصوصی ما هستند گاهی انسان برای انجام تصمیم‌بزرگی در زندگی خود کسب اجازه و مشورت میکند تا تصمیم‌عملکرد درست‌تری داشته باشد اما افرادی هستند که با راه‌دادن بی‌جا در زندگی و حریم‌خاص خود چوب‌خسران را بر سر خود می‌زنند و حتی مشاهده شده گاهی بخاطر انرژی منفی‌های مخاطب و نظرات منفی مخاطب خود کاملاً از نظر و تفکر خود خارج شده‌اند و به این مسئله میتوانیم بیشتر در مسائلی چون زندگی مشترک اشاره کنیم در این قسمت خیلی از همسران چه زن چه مرد به مراکز مشاوره رجوع کرده و در درجه اول از دخالت‌های والدین لب‌باز می‌کنند و بعد که پای سخنان والدین که میشنیم متوجه میشویم که آنان مسئله را کاملاً دور زده‌اند چرا چون با بیان کلمه صمیمیت داستان روی دیگری به خود گرفته و حتی اگر زیاده روی کنی اشکشان هم در آمده که ما بخاطر علاقه‌ای که هست میخواهیم به آنان کمک کنیم که به صورت مثال دختر یا پسر من اگر با فلان

فامیل زیاد ارتباط داشته باشد وجهه بدی دارد و آنها خیلی مردم بدی هستند در صورتی که میبینیم آن خانواده بخاطر افکار همسو باهم چنین مسئله ای که مورد ترس والدین است را دچار نشده یا خواهر با برادر خود تماس گرفته و ماجرای دعوی زندگی خصوصی خود را برای برادر خود تعریف کرده و به علت فشار عصبی در لحظه و شرایط موجود همسر خود را کاملا اسیاب کرده در نتیجه تاثیر بر رفتار برادر و داماد گذاشته و این رفتار برای آنها به یادگار میماند اما بین زن و شوهری لکه ای هم از اتفاقات آن لحظه نمانده و فقط ترکش انفجار بی دلیل به برادر و داماد خورده و این از بی درایتی خواهر است که رابطه را خش خشی کرده است در صورتی که میتواند حرفی نزند و یا بلعکس اقا با مادر خود تماس گرفته و شرح حالی از حال نابسامان خود با همسر خود میدهد و قطعاً قسمت بد ماجرا و شخص بد ماجرا را به گردن همسر خود انداخته چرا که هیچکس بدی های خود را نه میبیند و نه میخواهد که ببیند در نتیجه مادر اقا دل نگران و ناراحت که چه عروس بدی به جان پسر بیچاره افتاده و باز هم اینجا باید گفت امان از بی درایتی ها و اشتباه گرفتن صمیمیت با حریم خصوصی .

حریم خصوصی دارای مرز و دیوار است این دیوار را تا جایی که میتوانید بالا ببرید قلعه را محکم تر بسازید که چاره کار است. حریم خصوصی اثرات مطلوبی را بر جای میگذارد و انسان ها را ایمن و

مقاوم میکند شهید مطهری میفرماید یک پختگی در ازدواج به وجود می آید و شکل میگیرد که در مدرسه و دانشگاه پیش نمی آید چون بنظر من یکی از دلایل آن به وجود آمدن حریم خصوصی است شما وقتی حریم خصوصی دارید بدان معنا نیست که فقط بدی ها را پنهان کنید بلکه گاهی خیلی از مسائل زناشویی را لازم بهنمایش و نشان دادن آن نیست ما حق تظاهر و نمایش تمام مسائل زندگی را نداریم اگر اگر به حریم خصوصی معتقد هستیم برای آن ارزش گذاری کنیم شما وقتی اتفاقات زندگی را بیش از حد به نمایش گذارید در نتیجه حکم تاییدی بر دخالت و اظهار نظر دیگران گذاشته اید چون خودتان از آنها درخواست نظر کرده اید پس باید آماده شنیدن بسیاری از نظرات مخالف و و نظراتی که حتی به مراتب به احساسات شما خدشه وارد میکند باشید.

فرمایشات مقام معظم رهبری

مسئله خانواده مسئله بسیار مهمی است پایه اصلی در جامعه است سلول اصلی در جامعه است نه اینکه اگر این سلول سالم شد سلامت به دیگر ها سرایت می کند یا اگر ناسالم شد عدم سلامت به دیگر ها سرایت می کند بلکه به این معناست که اگر سالم شد یعنی بدن سالم است .

بدن که غیر از سلول ها چیز دیگری نیست ...مسئله اینقدر اهمیت دارد...

همچنین فرموده اند: همچنان که بدن انسان از سلول ها تشکیل شده که نابودی و فساد و بیماری سلول ها به طور قهری و طبیعی معنایش بیماری بدن است و اگر توسعه پیدا کند به جاهای خطرناک برای کل بدن انسان منتهی می شود همینطور جامعه هم از سلول هایی تشکیل شده که این سلول ها خانواده اند.

هر خانواده ای یکی از سلول های پیکره ی اجتماع و بدنه ی جامعه یعنی آن پیکره ی جامعه سالم خواهد بود.

خانواده سالم جامعه سالم

اگر در جامعه ای خانواده مستحکم شد و زن و شوهر حقوق یکدیگر را رعایت کردند و با هم اخلاق خوش داشته و سازگاری نمودند و با همکاری هم مشکلات را برطرف نموده و فرزندان را تربیت کردند جامعه ای که این طور خواواده ها را داشته باشد به صلاح خواهد رسید و نجات پیدا خواهد کرد و اگر مصلحتی در جامعه باشد می تواند این طور جوامع را اصلاح نماید .

اگر خانواده ای نبود بزرگترین مصلحین هم بیایند نمی توانند جامعه را اصلاح کنند.

هر کشوری که در آن بنیان خانواده مستحکم باشد بسیاری از مشکلات آن کشور بخصوص مشکلات اخلاقی و معنوی آن به برکت خانواده سالم و مستحکم برطرف می شود یا اصلا به وجود نمی آید. این پیوند ازدواج و زناشویی یکی از نعمات بزرگ الهی و یکی از اسرار آفرینش است و یکی از موجبات بقا و ماندگاری و صحت و صلاح جوامع است.

تشکیل بنای خانواده یک نیاز اجتماعی است اگر چنانچه در یک جامعه ای خانواده ها درست بودند سالم بودند استحکام داشتند تزلزل نداشتند حدود و ثغور خانواده محفوظ بود این جامعه می تواند به خوبی اصلاح بشود. افرادش می تواند رشد فکری پیدا کنند و از لحاظ روحی کاملا سالم باشند می توانند انسان هایی بدون عقده باشند.

جامعه ی بی خانواده خاستگاه مشکلات روانی

جامعه های بی خانواده جامعه ی آشفته ای است جامعه ی نامطمئنی است...جامعه ای است که در آن موارث فرهنگی و فکری و عقاید نسلها به یکدیگر آسان منقل نمی شود .

جامعه ای خانواده نداشته باشد یا خانواده در آن متزلزل باشد انسان در بهترین پرورشگاه های خود پرورش پیدا نخواهد کرد.

خانواده که نبود نوجوان نیست کودک نیست انسان نیت مرد و زن صالح نیست اخلاق نیست اخلاق نیست انتقال تجربیات مثبت و خوب و با ارزش نسل گذشته به نسل بعد نیست.

خانواده که نبود مرکز تولید ایمان و دین باوری دیگر نیست.

جوامعی که در آن خانواده سست و بی بنیاد است یا خانواده اصلا تشکیل نمی شود یا کم تشکیل می شود یا اگر تشکیل شد متزلزل است و در معرض نابودی و فناست. در این جوامع مشکلات روانی و عصبی بسیار بیشتر از آن جوامعی است که در آنها خانواده هایی مستقر هستند و زن و مرد به یک نقطه و کانونی متصلند.

نسل‌های بی حفاظ

خانواده بنیاد بسیار مهم و حایز اهمیتی است. فایده‌ی خانواده در تربیت نسل بشر و ایجاد انسان‌های سالم از لحاظ معنوی و فکری و روانی یک فایده‌ی منحصر به فردی است.

هیچ چیز جای خانواده را نمی‌گیرد... وقتی نظام خانواده وجود داشته باشد این میلیاردها انسان هر کدامشان دو مکمل و دو پرستار را نمی‌گیرد.

خانواده یک محیط امنی است که در آن چه فرزندان و چه خود پدر و مادر می‌توانند روح و فکر و ذهن خود را در این محیط من و

قابل اعتماد سالم نگهدارند و رشد بدهند. وقتی خانواده سست شد نسلهایی که همین طور پشت سرهم می آیند بی حفاظ اند. انسان برای تربیت است انسان برای هدایت و تعالی و کمال است .

این نمی شود مگر در یک محیط امن محیطی که در آن تعلیمات هر نسلی به نسل بعد منعکس میشود و از کودکی یک انسان تحت تعلیم صحیح و روان و طبیعی و فطری دو معلم که نسبت به او از همه ی انسان های عالم مهربانترند یعنی پدر و مادر قرر بگیرد. اگر خانواده ای در جامعه نباشد همه تربیتهای بشری و همه نیاز های روحی انسان ها ناکام خواهد ماند زیرا طبیعت و ساخت بشری این گونه است که جز در آغوش خانواده و در محیط خانواده و در آغوش پدر و مادر آن تربیت سالم و کامل و بی عیب و بی عقده و آن بالندگی لازم روحی پیدا نخواهد شد.

انسان زمانی از لحاظ روحی و عاطفی صحیح و سالم و کامل بار خواهد که در خانواده حکم فرما باشد می توان خاطر جمع شد که فرزندان از لحاظ ساختار عاطفی و روانی سالم هستند. در خانواده سه دسته انسان اصلاح می شوند یکی مردها که پدران این خانواده هستند یکی زنها که مادران این خانواده اند و دیگر کودکان که نسل بعدی این جامعه هستند.

مختصات خانوادگی خوب

خانواده‌ی خوب یعنی زن و شوهری که باهم مهربان باشند با وفا و صمیمی باشند و به یکدیگر محبت و عشق بورزند رعایت همدیگر را بکنند مصالح همدیگر را گرامی و مهم بدانند این در درجه اول بعد اولادی که در آن خانواده به وجود می‌آید نسبت به او احساس مسئولیت کنند بخواهند از لحاظ مادی و معنوی سالم بزرگ کنند.

بخواهند از لحاظ مادی و معنوی او را به سلامت برسانند چیزهایی به او یاد دهند به چیزهایی او را وادار کند از چیزهایی به او را بازدارند و صفات خوبی را در او تزریق کنند یک چنین خانواده‌ای اساس همه اصلاحات واقعی در یک کشور است .

چون انسان‌ها در چنین خانواده‌ای خوب تربیت می‌شوند با صفات خوب بزرگ می‌شوند با شجاعت با استقلال عقل با فکر با احساس مسئولیت با احساس محبت با جرئت جرئت تصمیم‌گیری با خیر خواهی نه بدخواهی با نجابت خب وقتی مردم جامعه‌ای این خصوصیات را داشته باشد این جامعه دیگر روی بدبختی را نخواهد دید.

خانواده سالم انتقال فرهنگ

انتقال فرهنگها و تمدنها و حفظ اصول و عناصر اصلی یک تمدن و یک فرهنگ در یک جامعه و انتقالش به نسلهای پی در پی به برکت خانواده انجام میگیرد.

اساس ازدواج و مهم ترین مصلحت ازدواج عبارتست از تشکیل خانواده علت هم این است که اگر خانواده سالمی در یک جامعه وجود داشته باشند جامعه سالم خواهد د و مواریت فرهنگی خودش را به صورت صحیح منتقل خواهد کرد. در آن جامعه تربیت کودکان به بهترین وجه صورت می پذیرد لذاست که در آن کشورها و جوامعی که خانواده دچار اختلال می شود معمولا اختلالات فرهنگی اخلاقی به وجود ی آید.

اگر نسل ها بخواهند فرآورده های ذهنی و فکری خود را به نسلهای بعدی منتقل کنند و جامعه از گذشته خودش بخواهد سود ببرد این فقط با خانواده ممکن است.

در محیط خانواده است که اول بار همه ی هویت و شخصیت یک انسان بر اساس فرهنگ آن جامعه شکل می گیرد و این پدر و مادرند که به طور غیر مستقیم و بدون اینکه خود آنها تصنعی به کار ببرند به طور طبیعی محتوای ذهن و فکر و عمل و معمولومات و اعتقادات و مقدسات و اینها را به نسل بعدی منتقل میکنند.

انسان که ماشین نیست...

وقتی که زن و شوهر در پایان کار روزانه یا در وسط روز بهم می‌رسند و همدیگر را می‌بینند هر دو از هم توقع دارند که توانسته باشند محیط را شاد سرزنده قابل زیست و رفع کننده ی خستگی ساخته باشند. این توقع بجایی است. اگر چنانچه بتوانید این کار را بکنید زندگی شیرین می‌شود.

انسان در تلاطم های زندگی که ناشی از برخوردهای ناگریز است به دنبال یک فرصت می‌گردد تا به آن پناه برد. اگر یک زوج باشند در این تلاطمها به یکدیگر پناه می‌برند زن و به شوهرش پناه می‌برد و شوهر هم به زنش پناه می‌برد.

مرد در کشاکش زندگی مردانه خود احتیاج به یک لحظه ی آرامشی دارد تا بتواند راه را ادامه بدهد آن لحظه ی آرامش کی است؟

همان وقتی است که اودر محیط سرشار از محبت و عطوفت خانوادگی خودش قرار می‌گیرد باهمسر خودش که به او عشق می‌ورزد با اوست در کنار اوست و با او احساس یگانگی می‌کند وقتی با همسر خود مواجه می‌شود این همان لحظه آسایش و آرامش است.

زن هم در کشاکش زندگی زنانه خود با بحرانها و با تلاطمهایی مواجه می شود چه در محیط بیرون از خانه مشغول تلاش و فعالیت و کارهای گوناگون سیاسی و اجتماعی و ... باشد یا در داخل خانه مشغول باشد که زحمت و اهمیتهش کمتر از کار بیرون نیست حالا زن در این کشاکش به تلاطمهایی برخورد می کند و چون روح او ظریف تر است بیشتر به آرامش به آسایش به کیه کردن به یک شخص مطمئن احتیاج دارد .

او کیست ؟ او شوهر است .

انسان که ماشین نیست انسان روح است معنویت است انسان عواطف و احساسات است حالا می خواهد آرامش پیدا کند این آرامش کجاست؟

محیط خانواده است.

محیط خانواده محیط آرامش است باید محیط آرامش باشد این عاطفه ای که در زن و مرد نسبت به هم وجود دارد به این آرامش درونی کمک می کند این سکونت این آرامش به معنای آرامش در مقابل حرکت نیست حرکت خوب است این به معنای آرامش در مقابل تلاطم است .

انسان گاهی در زندگی اش دچار تلاطم می شود. همسر یک آرامشی به انسان می دهد که متلاطم نباشد. این در صورتی است که فضای خانه فضای متلاطمی نباشد.

خانواده در جوامع اسلامی

در محیط اسلامی زن و شوهر باهم اند در مقابل هم مسئولند در مقابل فرزندان مسئول اند در مقابل محیط خانواده مسئول اند. ببینید از نظر اسلام خانواده اینقدر مهم است.

در محیطهای اسلامی خانواده آنچنان مستحکم است که گاهی دو نسل هم می گذرد و می بینید پدربزرگ و پدر و نوه در یک خانه دارند باهم زندگی می کنند این چقدر ارزش دارد؟

نه اینها از آنها سیر می شوند نه آنها با اینها بد می شوند همه به کمک هم می آیند.

در جوامع اسلامی یعنی جوامع متدین و مذهبی مشاهده می کنیم که دو نفر آدم مدت طولانی با هم زندگی می کنند و اصلاً از هم سیر نمی شوند بلکه دلبستگی شان به هم بیشتر می شود انس و محبت و وفایشان به همدیگر بیشتر می شود این همان خاصیت تدین و دینداری و مذهبی بودن و جهات خدایی را رعایت کردن است.

خانواده ایرانی الگوی جهانی

بحمدلله در کشور ما و در بسیاری از جوامع شرقی بخصوص جوامع اسلامی هنوز کمر بند خانواده محفوظ است .

آن پیوند خانوادگی بحمدلله هست ان صمیمیت و صفا و محبت هست .

زن دلش برای مرد خود می تپد یکدیگر را از اعماق دل دوست دارند و زندگی صمیمی دارند در جاهای دیگر این چیزها خیلی کم است در کشور های ما بخصوص در ایران این زیاد است این را تامین کنید.

سخنان با ارزش آقا آنقدر زیبا و ستودنی است که باید سطرها نوشت و نوشت و از کلمه کلمه ایشان استفاده کرد چرا که اینها از دل برخاسته و بر دل هم مینشیند.

حاج آقا پنهان در یکی از سخنرانی هایشان می فرماید یک شخصی گفته سفری داشتم به غرب که اسلام را در انجا دیدم و در شرق اسلام نبود و در غرب انضباط و نظم و هماهنگی وجود داشت و ماشین ها از هم جلو نمی زدند و فساد بالا اما ویژگی های مثبت هم بالاتر خب در جایی که اسلام هست نظم نبود مدیریت ها اختلاف دارد یک دستی وجود ندارد اما جواب چیست ؟ دلیل اینکه

آنها دین ندارند ارزش های خانوادگی را رعایت نمی کنند اما چرا از ما جلوترند چرا؟

اولا در مقایسه جامعه اسلامی در جهان ایراد داریم مثلا رانندگی خانم ها و با باتوم فرستادن مردم به نماز جماعت که ایراد می گیریم. متاسفانه جای مقایسه نیست مثلا بین افغانستان و لندن اصلا نمی شود...

سوال اینجاست که باید شک کرد که دین پیامبر حقانیت داشته باشد وقتی جایی که دین هست حتی در حد جایی که دین نیست هم نباشد مثلا شخصی پرسیده اینجا دروغ میگن اما در مغرب زمین مردم به هم راست میگن خب جواب چیست؟ چرا چون ارزش های خانوادگی در مغرب وجود ندارد مثلا وقتی خانم و آقا در یک گودبای پارتی باهم خداحافظی می کنند و خانم یا آقا اعلام می کند که من شخص دیگری را پیدا کردم و میخواهم با او باشم و از هم در یک میهمانی خداحافظی می کنند اینجا ارزشی نیست دیگر برای بقای خانواده اینطور است که امار هفتاد درصدی خانواده های تک نفره از مغرب زمین گزارش می شود شما در ایران از کسی که مشروبات الکی مصرف نمی کند بپرسید مشروب استفاده می کنید؟

قطعا می گوید نه قطعا دروغ می گوید چون درحال پنهان کردن یک مسئله نابحنجار و نهی شده است برای همین است که دروغ در جامعه اسلامی وجود دارد جامعه وقتی ارزشی شد دروغ میگویند.

مثلا آیا هر صداقتی ارزشمند است ؟

شما حیا را کنار بگذار راحت به پدر خود بگوئید من منتظرم شما از دنیا بروید صاحب ارثیه شما شوم خب صداقت ایجاد شده حیا و ارزش هم کنار رفته صداقت به هر قیمتی درست است!!

دروغ در جامعه ارزش مند از صداقت در جامعه بدون ارزش قطعا بهتر است !

طرف دزدی میکنه اما از کسی که نمک خورده میگم نمک حرومی نمیکنم! انسان نمی تواند از وجوه انسانی خود جدا شود. دانشمندان غربی می توانند به کشور خود اعتراض کنند که چرا به ملت های دیگه زور میگوئید و کلاه سرشان میگذارید چرا نمی گویند! چطور این جامعه غربی که دیکتاتوری بر ملت های دیگر و زورگویی را دارد اما برای ملت خود انتخابات دارد مگر می شود! شما به عصیان گیری در ملت های دیگر راضی اید اما برای کشور خود نه!

خانواده های ما متأسفانه تأثیرات ظاهری بسیاری را روی جوانان ما دارند که اصلاً به خود زحمت نمی دهیم که با خانواده راجب مسائل صحبت کنیم و رفع ابهام کنیم خواهشا برای خانواده وقت بگذارید برای همسران و نوجوانان خود وقت بگذارید مودت داشته باشید تا نا هنجاری ها ارزش و کلاس نشوند.

قرآن از زنان در قرآن با مواردی که در ذیل به آنان میپردازیم نام برده که به اختصار به بعضی از آن موارد میپردازیم.

قرآن کریم می فرماید :

و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها و جعل بینکم موده و رحمته ان فی ذلک لایات لقوم یتفکرون^۱ و از نشانه های او این که همسرانی از جنس خودتان برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید و در میانتان مودت و رحمت قرار داد در این نشانه هایی است برای گروهی که تفکر می کنند.

این آیات نشان از همسانی و وحدت بین زن و مرد دارد.

ان المسلمین و المسلمات و المومنین و المومنات و المقناتین و المقنات و الصادقین و الصادقات و الصابرين و الصابرات و الخاشعین و الخاشعات و المتصدقین و المتصدقات و الصائمین و الصائمات و

الحافظین فروعهم و الحافظات و الذاکرین الله کثیرا و الذکرات اعد الله لهن مغفره و اجرا عظیما.^۱

به یقین مردان مسلمان و زنان مسلمان مردان با ایمان و زنان با ایمان مردان مطیع و زنان مطیع مردان راستگو و زنان راستگو و مردان صابر و شکیبا و زنان صابر و شکیبا مردان با خشوع و زنان با خشوع مردان انفاق کننده و زنان انفاق کننده مردان روزه دار و زنان روزه دار مردان پاک دامن و زنان پاکدامن و مردانی که بسیار به یاد خدا هستند و زنانی که بسیار خدا را یاد می کنند خداوند برای همه آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

مسولیت متقابل هر دو به هم

در سوره توبه آیه ۷۱ قرآن فرموده است: مردان و زنان با ایمان ولی و یار و یاور یکدیگرند.

امر به معروف و نهی از منکر می کنند. نماز را بر پا می دارند و زکات را می پردازند و خدا و پیامبرش را اطاعت می کنند بزودی خدا آنان را مورد رحمت خویش قرار می دهد.

خداوند توانا و حکیم است.

۱ (سوره احزاب آیه ۳۵)

عقل در سرشت همه انسان ها

در سوره زمر آیه ۱۸ و ۱۷ فرموده: پس به بندگان من بشارت ده کسانی که سخنان را می شنوند و از نیکو ترین آنها پیروی می کنند آنها کسانی هستند که خدا هدایتشان کرده و آنها خردمنداند.

چون واگذاری امانات الهی به انسانها است تفاوتی بین زن و مرد گذارده نمی شود .

زنان ستوده شده در قرآن

در سوره آل عمران آیه ۴۲ فرموده است: و هنگامی که فرشتگان گفتند: ای مریم خدا تو را برگزیده و پاک ساخته و بر تمام زنان جهان برتری داده است.

و یا مادر حضرت موسی (ع) که از زنان بر جسته و مورد خطاب خداوند بوده و فرموده:

ما به مادر موسی الهام کردیم که او را شیر بده. و در سوره نمل آیه ۴۴: بلقیس گفت پروردگارا من به خودم ظلم نمودم و اینک خود را برای پروردگار جهانیان تسلیم سلیمان می کنم. (تفسیر نمونه)

ارزش زن در قبل از اسلام

علیرغم احترامی که حضرت موسی و حضرت عیسی به مقام زن داشتند در میان یهودیان زن به علت فریب آدم مورد اهانت می باشد .

در سفر جامعه تورات آمده است : زن از مرگ و نابودی هم بدتر است که جز فرد صالح کسی از او نجات نمی یابد. و در بعضی قبایل یهودی زن خدمتکار خانه است و صاحب آن می تواند او را بفروشد. در نزد ارباب کلیسا زن دری از درهای جهنم محسوب می شود.

مودودی مورخ و اسلام شناس بزرگ می گوید: در نظر رهبران مذهبی اروپا زن شری است که چاره ای بر آن نیست. سرشتی وسوسه گر دارد و آفتی نامطلوب است و خطری بر خانه و خانواده می باشد .

دوست داشتنی کشنده و بلا و آفتی زراندود و مخلوط شده است.^۱ بنا به گفته ویل دورانت زن در یونان باستان همانند کالا خرید و فروش می شد و یا اجاره داده می شد .

اختیار زن کاملاً در دست مرد بود و زندگی و مرگ او به میل و خواست مردان بستگی داشت و آنها مورد هر نوع تمتع و سوء استفاده قرار می گرفتند. در روم باستان زن زاده شیطان و عضوی

ناپاک بود و در هیچ امری حق مداخله نداشت.^۱ و اما زن در اسلام و نزد پیامبران رنگ دیگری به خود دید

در چنین وضعیتی پیامبر علاوه بر اینکه حرکت عرب را زشت و ناپسند می شمرد خود آنچنان به دخترش احترام می گذارد که مورد اعتراض واقع می شود وقتی فاطمه زهرا (س) بر پیامبر وارد می شد پیامبر تمام قد در برابرش می ایستاد و بوسه بر دستش می زد و این رفتار هرگز برای عرب جاهلی باور کردنی نبود.

پیامبر درباره زنان می فرمود:

انما النساء شقائق الرجال.^۲

زنان نیمه دوم مردان اند

به فرموده امام حسین پیامبر به زنان سلام می کردند و زنان نیز جواب حضرت را می دادند.^۳

امام صادق فرموده: "زنان نیکوکار از اهل دنیا در آخرت از حورالعین زیباترند"

و در حدیث دیگری فرموده اند: بیشتر نیکی ها در بانوان است.

۱ (تاریخ ویل دورانت ج ۱ ص ۴۹ به بعد)

۲ (سیوطی . حدیث ۲۵۶)

۳ (اصول کافی ج ۲ ص ۲۴۰)

در روایاتی از امام نقل گشته که زنان نیکوکار دارای چنین ویژگی هستند:

بهترین زنان آن زنی است که اگر انفاق کند به معروف انفاق می کند و اگر خود نگهدار باشد به معروف خود نگهداری می کند و این چنین زنی یکی از کار گزاران الهی خواهد بود.^۱

بانوان نمونه در صدر اسلام

در صدر اسلام لانوانی که تا دیروز بر اساس رسوم جاهلی حق اظهار وجود و حضور در جمع را نداشتند به روایت کتب سیره روزگار نبوی در مساجد در مجامع مذهبی مثل اعیاد و تجمعات سیاسی بویژه نماز جمعه مجالس جشن و سوگواری و همچنین در صحنه های نظامی البته در وضعیت پشتیبانی شرکت می کردند .

در بیعت عقبه سه زن همراه هیات اعزامی انصار برای بیعت با رسول خدا حضور داشتند .

در تاریخ آمده است که بعضا ام سلمه مورد مشورت پیامبر واقع می شد و پیامبر رای او را می پذیرفت از جمله پس از صلح حدیبیه رسول خدا از مردم خواست تا برخیزند قربانی کنند و سر های خود را بتراشند گویی اعمال حج را بجا آورده اند پیامبر چندین بار این

۱ (من لایحضره الفقیه ج ۳ ص ۳۸۵). (علل الشرایع ج ۳ ص ۲۷۹)

سخن را تکرار فرمود اما کسی حاضر نشد چنین کند پیامبر که ام سلمه را به همراه داشتن مطلب را با او در میان گذارد ام سلمه گفت ای پیامبر خدا خارج شو و با کسی سخن مگو قربانی کن و موهای خود را بتراش

پیامبر چنین کرد و چون اصحاب فعل پیامبر را دیدند برخاستند قربانی کردند و سرهای خود را تراشیدند.^۱

در میدان های نبرد زنان جهادگر کم نبودند البته آنها از حضور در صفوف مقدم و رو در رویی با دشمن منع شده بودند اما برای امور پشتیبانی از جمله مداوای مجروحین حضوری جدی و فراگیر داشتند و حتی به ضرورت در جبهه جنگ حضور می یافتند تاریخ نام زنانی چون نسیمه دختر کعب و یا صفیه دختر عبدالمطلب را ثبت کرده است.

بعد از رسول خدا حضور بانوان در صحنه های اجتماعی سیاسی و ... با سفارشات و احترامی که پیامبر برای آنها قائل بود بیشتر شد تا بدون شک برترین این بانوان خانم فاطمه زهرا (س) بود که برای احقاق حق خود و خانواده اش در مسجد و محراب کوچه و بازار حضور یافت تا دین حق را اظهار و حق را به حقدار برساند افسوس که آنچنان آتش فتنه بر در و دیوار خانه اش فرو ریختند و با جسم

۱ (تاریخ ابن اثیر . ج ۱ ص ۲۰۶)

ضعیفش در آمیختند که تاب ماندن نیاورد و در جوانی به دیدار یار شتافت.

باز نمونه این بانوان عایشه است که در فتنه گری و دشمنی با امام علی (ع) در صحنه سیاسی و نظامی گوی سبقت از همگان ربود اگر چه خود ناکام و بازنده میدان فتنه شد.

احادیث زیادی در باب زنان موجود است که در اینجا به اختصار به برخی از زنان پرداخته ایم:

از امام باقر علیه السلام روایت شده زنی نزد رسول اکرم صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: ای رسول خدا حق مرد بر زن چیست؟ حضرت صلی الله علیه و آله فرمود: این که او را اطاعت کند و سرپیچی نکند و از خانه چیزی را بدون اجازه او تصدق ندهد و بی اجازه او روزه مستحبی نگیرد و از منزل خارج نشود مگر به اذن و اجازه او و اگر بدون اجازه او از خانه خارج شود ملایکه آسمان و فرشته های غضب و رحمت او را لعنت می کنند تا وقتی که به منزل برگردد.

حضرت محمد مصطفی فرمود: هر زنی که شوهرش را با زبان اذیت کند از او هیچ توبه و فدیة و حسنه ای قبول نمی شود تا این که شوهر از حق او راضی شود اگرچه روزها روزه بدارد و شب ها را

در عبادت باشد بنده ها آزاد کند و اسب های نیکو در راه خدا برای جهاد بدهد پس او اول کسی ست که وارد آتش می شود و همچنین است مردی که نسبت به زنش ظالم و ناسازگار باشد.

حضرت محمد(ص) فرمود: جبرئیل به قدری در مورد زنان به من سفارش کرد که گمان بردم که طلاق دادن آنان سزاوار نیست مگر این که عمل زشتی از ایشان آشکار گردد.

و همچنین فرموده اند زن شایسته یکی از دو عامل پیشرفت خانواده است.^۱

ایشان در جایی دیگر فرموده اند: در آینده زنانی پیدا می شوند که در عین پوشیدگی برهنه اند یعنی لباس های بدن نما و جوراب های نازک می پوشند و هوسباز و دلفریب می باشند و موهای خود را طوری آرایش می کنند که مانند کوهان شتر جلوه می کند اینان داخل بهشت نمی شوند و حتی بوی آن را استشمام نمی کنند با این که بوی بهشت از راه بسیار دور شنیده می شود.^۲

در ادامه: بهترین زنان آن زن زایا بسیار مهربان و پاکدامن است که برای شوهرش خود آرایی می کند و از غیر او خود را

۱ بحارالانوار ج ۱۰۳ ص ۲۳۸ ح ۳۹
۲ صحیح مسلم ج ۳ ص ۱۶۸۰ ح ۲۱۲۸

محفوظ نگه می دارد حرف شوهرش را می شنود و فرمان او را می شنود و فرمان او را اطاعت می کند.^۱

امام باقر فرموده: هیچ شفیعی برای زن نزد پروردگارش نجات بخش تر از رضایت شوهرش نیست!^۲

۱ کافی ج ۵ ص ۳۲۴ ح ۱

۲ خصال ص ۵۸۸

کلام آخر

جامعه جامعه ای پر از رنگ های خوش رنگ پلیدی و زشتی است که اصلا نمیشود با چشم آنها را دید و باید عینک تیز بینی زد تا بتوان هم خود و خانواده را از اتفاقات بد پیش رو و خطر لاشخور ها نجات داد زنان همیشه و پیوسته تاثیر بسیاری در زندگی خانوادگی و در نتیجه جامعه گذاشته اند چرا که خود پرورشگاه انسانی را در دست دارند پس بیایید این کارخانه انسان سازی را با کیفیت تر کنیم این روزها جوانان در پی آزادی اند اما معنای آزادی را خانواده باید به آنان متوجه کند تاثیر محیط و اقتصاد و رفیق بسیار بیشتر از چیزی است که قابل تصور است خانواده باید توان کنترل و تعادل ذهنی فرزندان را داشته باشد در درجه اول همسران

باید به خود اهمیت دهند و از حواشی موجود بپرهیزند و دیوار زندگی را بلند کنند تا نظرات گوناگون قلعه را سست و بی جان نکنند در نتیجه افراد داخل قلعه فقط خودشان تصمیم گیرنده و تاثیر گذار اصلی اند زنان کشورمان باید محیطی آرامش بخش و آکنده از بوی خوش صمیمیت و مودت بسازند تا هم خود از این لحظات و محیط انرژی بخش لذت ببرند هم همسر و هم فرزندان شاید به ظاهر سخت باشد که خصوصاً زنان امروز جامعه من اکثراً در خارج از منزل به کار کردن مشغول اند و تقاضای آنان این است که همیشه چرا ما باید این مودت و دوستی را ایجاد کنیم و آقایان هم دخیل باشند و ما هم متحمل سختی زیادی هستیم هم باید فرزندان را تربیت کنیم هم به همسران رسیدگی کنیم و هم در خارج از منزل برای اقتصاد خانواده در تلاش باشیم و مهم تر از همه هیچ گاه روح خسته خود را نشان ندهیم نه چنین نیست و آقایان هم در این مسئله دخیل اند اما از حوصله ما توضیح و تبیین ان خارج است و ما در اینجا می خواهیم خودسازی کنیم و همانطور که قبل گفتیم تاثیر گذار باشیم درست همان کاری که بزرگان ما انجام می دهند از خود شروع می کنیم تا بقیه هم نگاه کند و از فعل ما تقلید کنند زنان همیشه به تکیه گاه احتیاج دارند اما غافل از اینکه تکیه گاه روح همسر هستند و بالشت نرم فرزندان پس اگر متوجه آسیب از کار کردن در خارج هستید این آسیب را از دوش خود بردارید چرا

که همانطور که پیامبر فرموده است زحمت کار خانه کمتر از خارج از خانه نیست پس با کار در خارج و داخل روح آرام و پر از لطافت زنان آسیب جدی خواهد ید و روح پیر می شود و اگر علاقه به کار کردن و گذراندن وقت خود با کار و خدمت در خارج هستید مدیریت زمانی کنید به طوری که روح آسیب نبیند و نظارت بر فرزندان از نظر عاطفی و روابط اجتماعی بسیار مهم است و همچنین در زمانه ای که زنان از جنس خودشان دشمنانی دارند باید فضای خانه کشنده باشد نه رونده اسم زن به لطافت و امید و محبت گره خورده و هرگز این کلمات از او جدا نمی شوند چون روح پاک و نازک او تحمل مشقت و سختی و کج اخلاقی را ندارد و نخواهد داشت زنان پاک دامن کشورم باید تاب و توان خود در برابر مشکلات ریز و درشت را بالا برید شما آیندگان را می سازید تحمل و شکیبایی لازمه کار شماست عجیب الخلقه شما زنانید روحی پر از لطافت و نازکی و حساسی اما در مقابل قوی و محکم در برابر درد زایمان صبر و شکیبایی در بابر ناملایمات و سخنان دلخراش همسر اینجا پارادوکس وجود دارد مثال پارادوکس زن است حساس و قوی یا نازک و محکم اینها همه در روح بزرگ تو جمع شده تا از تو مدیر و مدبر بسازد زنان اولین و آخرین کسی اند که پسران و مردان در کودکی و بزرگسالی به آنان پناه می آورند.

زن چاره کار است زن امید و زندگی است زن رنگ و بو عشق و محبت را با خود به خالی ترین و سیاه ترین مکان ها می آورد او باید قدر دان خود باشد و به خود ببالد که این همه صفت در جلد حساس و نازکش جا شده او باید به خود ببالد که اگر او نباشد بقای نسل قطع و خشک میشود .

زن این خاکی بزرگ اما حساس و ضعیف باید تاب و توانش را در برابر ناملایمات بالا ببرد تا برای آینده ای پویا و سلامت مهر با کیفیت و خوش رنگی جای گذارد مهری که با اولین ضربه بالا دستی ها رنگ نبازد.

به امید داشتن همسرانی شکیبا ومادرانی فداکار تر از دیروز و تکیه گاه های روحی و روانی محکم تر.

انشالله...

منابع

- (قرآن کریم)
(لغت نامه دهخدا .)
(فرهنگ فارسی معین .)
(آندراج . ناظم الاطباء)
(محمد محمدی ری شهری . تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث.)
(عربی فارسی مترجم حمیدرضا شیخی . قم دارالحدیث ۱۳۷۸ -
ص ۱۱)
(حرعاملی-محمد بن الحسن . وسائل الشیعه . ج ۲۱ ص ۳۸۸-۳۸۹
روایت ۲۷۳۷۴ موسسه آل البیت . قم . ۱۴۰۹ هـ . ق . مجلسی .
محمدباقر .
(بحارالانوار ج ۴۳ ص ۱۰ باب ۲)
(بیت الحزان ص ۱۴۸ مرحوم محدث قمی .)
کلمات قصار شماره ۱۳۶ . (جهاد المراه حسن التبعل)۲ . روایت (۱)
(مجلسی و ۱۴۰۴ هـ . ق . ج ۷۰ ص ۳۹۴)

- (نهج البلاغه . ۱۳۷۹ . خ ۱۶۷)
- (تفسیر نغرات کوفی محمد جواد قیومی صحیفه حضرت زهرا . ص ۴۹)
- (حسین شیخ اسلامی . مسند فاطمه الزهرا. ص ۲۲۷ . ص ۲۷۳)
- (بحار الانوار ج ۳۷ ص ۱۰۳ .)
- (قرآن کریم . سوره نساء آیه ۱ . سوره بقره آیه ۲۲۱)
- (وسائل الشیعه ج ۴۳ ص ۱۲۴).
- (شرح نهج البلاغه . ابن حدید . ج ۱۶ ص ۲۱۱ .)
- (بحار الانوار ج ۴۳ ص ۹۱ و ص ۹۲ و ص ۸۴ . غیبت . شیخ طوسی . ص ۱۷۳ .)
- (اطیب البیان ج ۱۳ ص ۲۳۵ . وسائل الشیعه ج ۲ ص ۸۷۶).
- (بحار الانوار . ج ۴۳ . ص ۹۱)
- (نهج الحیاه ص ۱۴۷)
- (. مکارم شیرازی ۱۳۶۲ . ج ۱۹ ص ۳۵۴ .)
- (کلینی . ۱۳۶۵ . ۳۹۶)
- (.نهج البلاغه ۱۳۷۹ ن ۴۵)
- خطبه ی عقد مورخه . ۱۳۷۹، ۱۲، ۱۵،
- همان ۱۳۸۱، ۳، ۸
- همان ۱۳۷۲، ۶، ۱۴
- همان ۱۳۷۶، ۹، ۲
- همان ۱۳۷۹، ۱۲، ۲۳
- همان ۱۳۷۴، ۵، ۱۱
- همان ۱۳۸۱، ۳، ۸
- همان ۱۳۷۹، ۱۱، ۱۶

همان ۱۳۷۵، ۱۰، ۵

همان ۱۳۷۸، ۱، ۲۴

همان ۹، ۶، ۱۳۷۶

همان ۱۳۷۶، ۵، ۲۰

همان ۱۳۷۵، ۳، ۳۰

همان ۱۳۸۱، ۱۰، ۴

کافی ج ۵ ص ۳۲۴ ح ۱

خصال ص ۵۸۸

صحیح مسلم ج ۳ ص ۱۶۸۰ ح ۲۱۲۸

بحار الانوار ج ۱۰۳ ص ۲۳۸ ح ۳۹

(تاریخ ابن اثیر . ج ۱ ص ۲۰۶)

(من لایحضره الفقیه ج ۳ ص ۳۸۵)

(علل الشرایع ج ۳ ص ۲۷۹)

سوره احزاب آیه ۳۵)

تاریخ ویل دورانت ج ۱ ص ۴۹ به بعد

اصول کافی ج ۲ ص ۲۴۰)

. سیوطی . حدیث ۲۵۶

الحجاب ص ۲۹

(تفسیر نمونه

سوره روم آیه ۲۱

سوره توبه آیه ۷۱

ر.ک: جامع السعادات ج ۱ ص ۹۳ و ۹۴ المحجه البیضا ج ۸ ص ۱۹۶

الصاح ج ۴ ص ۱۴۰۶

العین ج ۱ ص ۹۲
معجم مقاییس اللغه ج ۴ ص ۳ ج ۶ ص ۱۰۴
سایت رسمی پایگاه اطلاع رسانی حوزه
سایت رسمی آیت الله خامنه ای
سخنرانی آقای پناهیان

